

MET VOORWOORD VAN SANDRA INGERMAN

HANK WESSELMAN

DE KOM VAN
LICHT

HAWAÏAANSE WIJSHEID VAN VOORoudERS

Reacties op *De kom van licht*

‘Om de zoveel tijd komt er een boek uit met nieuwe antwoorden op vragen die in je hoofd omgaan en kijk aan, opeens lijken alle puzzelstukjes op hun plaats te vallen. Het klinkt plotseling allemaal zo logisch... Het boek biedt zoveel stof tot nadenken dat je het regelmatig moet neerleggen om te overpeinzen wat hij schrijft en dat te laten bezinken.’

Miriam Knight, *New Consciousness Review*

‘Wesselman componeert in *De kom van licht* een meesterwerk waarin hij Makua’s diepzinnige verhaal vertelt – de inheemse manier van het overdragen van wijsheid – en brengt de mondelinge traditie effectief over naar het geschreven woord. Het boek is essentieel voor iedereen die zich op een spiritueel pad bevindt om de ware erfenis van de ziel te ontdekken, van “de laatste in leven zijnde houder van deze kennis”.’

Bobbye Middendorf, *ForeWord Recensies*

‘Tijdens het lezen van dit boek kreeg ik tranen van vreugde in mijn ogen door de diepgang van de medelevende wijsheid en spirituele humor erin. *De kom van licht* bevat een reeks filosofische dialogen tussen Hank Wesselman, een visionair antropoloog, en de gerespecteerde Hawaïaanse ouderling Hale Makua, en onthult op die manier de diepzinnig mooie kosmologie van de oude Polynesische cultuur. Moge het boek dienen als een inspiratiebron voor iedereen die in deze turbulente tijden zoekende is!’

Ralph Metzner, PhD, auteur van *The Expansion of Consciousness*

‘Antropoloog Hank Wesselman verwoordt zeer welsprekend en gracieus de voorouderlijke wijsheid van de Hawaïaanse ouderling en spirituele leraar Hale Makua. Als een volleerde verhalenverteller vlecht Dr. Wesselman zijn verhandelingen met deze opmerkelijke man tot een krachtig verhaal over de magische context van hun vriendschap.’

Nicki Scully, auteur van *Alchemical Healing* en *Shamanic Mysteries of Egypt*

‘*De kom van licht* biedt het alsmaar toenemende aantal mensen dat de mysteries van onze oude wereld bestudeert krachtige lessen van diepgaande Hawaïaanse voorouderlijke wijsheid. Weer een fantastisch boek van Hank Wesselman!’

Lynn Andrews, auteur van de *Medicine Woman*-serie

Hank Wesselman, PhD

DE KOM VAN LICHT

Hawaïaanse wijsheid van voorouders

Hajefa
uitgeverij

© 2011 Hank Wesselman

Oorspronkelijke titel: *The Bowl of Light, Ancestral Wisdom from a Hawaiian Shaman*

Gepubliceerd door: Sounds True, Inc., Boulder, CO 80306, USA

© 2011 Foreword by Sandra Ingerman

Author photo on page 271 © Jill Kuykendall

All other photos © Hank Wesselman

Copyright © 2018, Uitgeverij Hajefa, Zoetermeer, www.hajefa.nl

Eerste druk: maart 2018

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Vertaling: René Swinkels

Omslagafbeelding: Astrid Sneekes en Getty Images

Omslagontwerp: Astrid Sneekes

ISBN: 978-94-6331-007-9

NUR: 728

Dit boek draag ik met grote genegenheid, heel veel respect en diepe dankbaarheid op aan Hale Kealohalani Makua, die mij zijn spirituele kennis heeft toevertrouwd en die mij heeft geadviseerd om die kennis wereldwijd te verspreiden.

'E ola mau loa Onsterfelijkheid voor jou

'E Makua 'e Makua

'Eli 'eli kau mai En moge een diepe eerbied op jou neerdalen.

Hale Makua tijdens een toespraak in Volcano Village, Hawaiï, 2001

Hank Wesselman en Hale Makua in gesprek in de *Place of Refuge* in Honaunau, South Kona, Hawaiï Island, 1999

‘We betreden deze wereld in feite als een god. We zijn alleen vergeten wie we werkelijk zijn en wat dat werkelijk betekent.’
Hale Kealohalani Makua, *inbeemse Hawaïaanse ouderling*

‘Als mensen niet meer geloven dat ze op een dag een god worden, zullen ze zeker een worm worden.’
Henry Miller, *The Colossus of Maroussi*

Inhoud

Voorwoord	II
Inleiding.....	13
1 De eerste ontmoeting.....	24
2 Het kantoor van Makua	43
3 De kom van licht.....	56
4 De aard van het zelf.....	60
5 De dromer.....	88
6 De leringen van Makua	94
7 De spirituele krijgsgemeenschap	101
8 De levensrollen.....	113
9 Initiaties	131
10 Niveaus van werkelijkheid	148
11 Sprekende vrouw.....	161
12 Het voorouderlijke grote plan.....	183
13 De laatste ontmoeting	191
14 Vertrek	200
15 We worden goden	209
Epiloog.....	227
Postscriptum	230
Noten.....	233
Glossarium.....	235
Aanbevolen boeken	245
Over de auteur	247

Een deel van de opbrengst van dit boek komt ten goede aan de Stichting Share Aloha. Deze stichting zet zich onvoorwaardelijk in om de traditionele Hawaïaanse cultuur in stand te houden. Kijk voor meer informatie op: www.sharealohafoundation.com.

Voorwoord

Ik ken Hank Wesselman al bijna dertig jaar als vriend en collega-sjamanistische beoefenaar en toen hij me vertelde dat hij een boek over zijn relatie met de grote Hawaïaanse leraar en genezer Hale Makua aan het schrijven was, deed me dat deugd.

Hale Makua was een gerespecteerde Hawaïaanse ouderling die vele mooie en krachtige leringen van zijn voorouders bekendmaakte om ons te inspireren en te leiden. Zo helpt hij ons onze spirituele gaven te herinneren en laat hij ons kennismaken met verhoogde zijnstoestanden. *De kom van licht* gaat voor een groot deel over de prachtige wijsheid die Makua moest delen, en nu stelt deze grote man middels de ontmoetingen die Hank met hem had, deze leringen beschikbaar voor degenen onder ons die niet in de gelegenheid zijn geweest om Hale Makua persoonlijk te ontmoeten.

Toch bevat dit boek meer dan alleen maar spirituele wijsheid. *De kom van licht* is ook een ontroerend en krachtig verhaal over de liefdevolle en ondersteunende vriendschap van twee mannen die er beiden naar streven dienstbaar te zijn aan al het leven. Makua was een hoeder van de wijsheid die zich altijd zeer nederig opstelde en uit de publiciteit in zijn geboorteland Hawaï bleef (hoewel hij in zijn latere jaren veel reisde om met inheemse leiders over de hele wereld te spreken). Hank Wesselman is een Amerikaanse antropoloog en wetenschapper die een groot deel van zijn leven tussen traditionele volkeren in Afrika heeft doorgebracht. Gezamenlijk vertellen Makua en Hank ons over aspecten van de diepzinnige inheemse mysteries, die kunnen worden geïntegreerd in onze moderne levenswijze, zodat wij onszelf en de planeet kunnen genezen.

Hun verhaal zal je raken en je hart gaat warm kloppen door de liefdevolle

en wederzijds ondersteunende relatie die tussen hen ontstond. Maar het belangrijkste is dat je zult worden geïnspireerd door de leringen en verhalen in *De kom van licht*, omdat ze je aanmoedigen om je eigen spirituele verbindingen te verkennen en het besef te ontwikkelen dat je zal helpen een ferme stap te zetten op het pad van jouw bestemming.

De leringen van Makua zijn afkomstig uit de spirituele wijsheid van de *kahuna*-traditie van Polynesië en zijn duizenden jaren oud. Ze beginnen met onthullingen over de aard van het zelf en gaan verder met informatie over hoe iedereen zich kan verbinden met de innerlijke bron van wijsheid en de kracht in ons. Makua vertelt ons ook over een buitengewoon plan, dat lang geleden in gang werd gezet door de voorouders om ons te helpen de uitdagingen onder ogen te zien waarmee we vandaag de dag te maken hebben. Het plan omvat principes die ons in staat stellen om de kracht van ‘aloha’, van liefde, te ervaren en biedt eveneens richtsnoeren voor de volgende cyclus van tijden waarin we zullen worden geleid naar de ontwikkeling van een nieuw bewustzijnsniveau, wat onze individuele en collectieve bestemming is.

Wat een geschenk voor Hank Wesselman dat hij Makua heeft leren kennen op zo'n diepgaand en intiem niveau! Wat een geschenk voor Makua dat hij een vriend als Hank Wesselman heeft gehad! En wat een geschenk dat dit mooie en krachtige verhaal over vriendschap nu beschikbaar is zodat wij het kunnen lezen en er getuige van kunnen zijn. Het is een verhaal over diepzinnige wijsheden uit de *kahuna*-traditie, een verhaal dat ons allemaal inspireert.

Sandra Ingerman, Santa Fe, New Mexico

Inleiding

Dit boek gaat over een ongewone en blijvende vriendschap tussen twee mannelijke ouderlingen. Een van hen is een van de laatste authentieke geïnitieerde inheemse Hawaïaanse kahuna-hoeders van wijsheid, een sjamaan en mysticus die een gerespecteerde spirituele leraar werd tijdens zijn leven als ouderling. Hij is een krijger die afstamde van een lange familielijn van chiefs. De andere is een Amerikaanse antropoloog, geboren in New York en van kinds af aan opgeleid tot wetenschapper. Ik ben die antropoloog, en we waren een onwaarschijnlijk stel, gezien de complexiteit van het traditionele Polynesische *kapu*-stelsel van wetten die bepaalde omgangsaspecten bepalen.

Het Hawaïaanse woord *kahuna* is een term die ‘meesterschap’ impliceert, maar meer specifiek ‘zelfbeheersing’. De term heeft betrekking op leden van de ontwikkelde rangen in het oude Polynesië (*tofunga* in het Proto-Polynesisch), die een grote wijsheidstraditie in zich droegen van duizenden jaren oud en die veel weg had van de pre-christelijke mysteriescholen van de Egyptenaren, de druïden, de gnostici en de klassieke Grieken. In het oude Hawaï, waar de stroom van oerenergieën een ongekende natuurlijke schoonheid creëerde, ontwikkelde zich een van ’s werelds meest geavanceerde spirituele culturen. Deze Polynesische metafysische inzichten zijn nog steeds grotendeels onbekend in het Westen.

De hoeders van deze oude wijsheidstraditie, de *kāhuna* (kahuna is enkelvoud, *kāhuna* is meervoud; uitg.), die man of vrouw konden zijn, werd deze mystieke kennis vanaf hun kindertijd onderwezen met behulp van een methode waarbij de leerling aan een zware, jarenlange training werd onderworpen. De wijsheid werd mondeling doorgegeven binnen families

die de dragers werden van bepaalde delen van deze kennis als hun *kuleana* – wat in het Hawaïaans hun rechten en verantwoordelijkheden betekent, alsmede hun rechtmatige eigendom, hun jurisdictie en hun landgoed.

In het oude Hawaï bestonden veel verschillende soorten *kāhuna* – ieder met zijn eigen specialisme. *Kahuna*-mystici die rechtstreeks de verborgen dimensies van de geestelijke wereld konden ervaren, dienden vaak als hogepriester, sjamaan en ceremonialist en werden erkend als *kahuna nui* of *kahuna po’o*. Er waren ook genezende *kāhuna*, *la’au lapa’au*, die als zodanig werden aangewezen vanwege hun grote wijsheid en kunde als genezer en medicijnman of -vrouw. In de negatieve polariteit werden sommige *kāhuna* in het verleden tovenaars die rituelen, vervloekingen en zelfs gebeden gebruikten om hun beoogde slachtoffers schade en lijden toe te brengen.

Aangezien de Hawaïaanse cultuur en de traditionele *kahuna*-wijsheid meedogenloos werden onderdrukt door christelijke missionarissen in de negentiende en twintigste eeuw, werd het woord *kahuna* losjes in verband gebracht met tovenaar, terwijl de bekwame genezers en hoeders van de wijsheid grotendeels in de vergetelheid raakten. En toch bleven de wijsheidstradities van de Hawaïanen in het geheim bewaard en binnen de familielijn in stand gehouden. Ze bestaan vandaag de dag nog steeds, hoewel de hang naar de moderne westerse cultuur zijn tol blijft eisen.

In de afgelopen tijd, in een wereld ontdaan van betekenis en mysterie door onze preoccupatie met de glitter van onze nieuwe gadgets, is de belangstelling in de traditionele Hawaïaanse spirituele wijsheid opnieuw toegenomen, hoewel de meningen van hedendaagse Hawaïanen van Polynesische afkomst verschillen over de betekenis van het woord *kahuna*. Sommigen beweren dat er geen echte *kāhuna* meer zijn, terwijl anderen suggereren dat elke spirituele leraar of leider, of ze nu priester, sjamaan, *kahuna*, *kumu*, *kahu* of *kūpuna* worden genoemd, in wezen recht hebben op die naam, want de gemeenschap kende altijd de beoefenaar de titel toe op basis van de kundigheid van die persoon, die altijd gericht was op dienstverlening binnen hun gemeenschap.

Daarom was mijn ontmoeting met de *kahuna* die het onderwerp van dit boek is, op zijn zachtst gezegd onverwacht, zelfs ongekend, en toch overtroffen de leringen die ik kreeg tijdens onze gesprekken mijn stoutste verwachtingen en kreeg mijn leven als wetenschapper en zoeker naar heilige kennis immens meer diepgang.

Het Hawaïaanse woord *kapu* (*tapu* in het Tahitisch en de bron van het

Nederlandse woord ‘taboe’) kan ‘heilig’, ‘gewijd’, ‘verboden’, ‘toegewijd’ of ‘beperkt’ betekenen. Het kan ook ‘heilige richtlijn’ betekenen, vooral wanneer die gedragen wordt door een heilig iemand. Met betrekking tot de hoeder van de wijsheid in het oude Polynesië werd de kahuna-wijsheidstraditie als kapu beschouwd. De heilige spirituele kennis van de Polynesiërs was van oudsher een verborgen kennis die zelden door hun kahuna aan buitenstaanders werd verteld omdat het werd (en nog steeds wordt) beperkt door kapu.

Dezelfde beperkingen gaan op voor veel aspecten van de levensweg van een kahuna-ouderling. Vanwege kapu leiden kahunas een ander leven dan normale mensen; hun pad is smal, beperkt door de heilige richtlijnen die door de tijd zijn doorgegeven door hun voorouders.

Laat ik dus beginnen met iets te vertellen over ons beiden – een paar woorden waaruit onze zeer verschillende culturele afkomst blijkt en uiteraard ook ons verschillende opvoedingsniveau.

De kahuna

Op 27 september 1938 kregen Mabel Meipala Pa‘aluhi en haar man, Hale Kealohalani Makua, een volbloed Hawaïaanse jongen, in een plaatsje genaamd Pukalehua op de westelijke helling van de grote vulkaan Mauna Loa, hoog boven de kustgemeenschap van Ho‘okena in het South Kona District van Hawaï. Door de afkomst van zijn moeder was deze jongen een zevende generatie rechtstreekse afstammeling van de beroemde hoge chieft en koning Kamehameha Nui – een familielijn waardoor hij ook een rechtstreekse afstammeling was van de voorouders van Kamehameha, Chief Umi en Chief Liloa. Door de afkomst van zijn vader was de jongen een zevende generatie rechtstreekse afstammeling van de neef van Kamehameha, de geliefde chieft Keoua Ku‘ahu‘ula van het Ka‘u-district, ook in Hawaï. In Polynesië is iemands afkomst alles – het definieert mensen, hun sociale rang en de persoonlijke en voorouderlijke macht die ze dragen. Dus op grond van deze uitzonderlijke genealogie werd de jongen geboren als chieft en kreeg hij de naam van zijn vader, Hale Kealohalani Makua. Er werd een boom boven zijn begraven navelstreng geplant in de plaats waar hij geboren werd.

Harry Makua, want zo werd hij genoemd toen hij werd opgevoed door zijn grootouders op het eiland Hawaï voordat hij naar Oahu verhuisde om bij zijn ouders te gaan wonen, voelde zich van begin af aan aangetrokken door het leger. Hij diende bij het commandokorps van de VS en werd

uiteindelijk sergeant. Harry Makua was een krijger die rechtstreeks betrokken was bij grote militaire conflicten in Beiroet in de jaren vijftig en bij de oorlog in Vietnam in de jaren zeventig, waar hij ernstig gewond raakte tijdens zijn laatste opdracht aan het front. Toen zijn vader overleed, nam Harry zijn naam, Hale, aan. Omdat hij een kahuna was aan beide kanten van zijn familie, diende hij uiteindelijk als kahu, de gerespecteerde hoeder van een buitengewoon grote hoeveelheid inheemse Polynesische wijsheid. Hale Makua (uitgesproken Ha-leej Ma-koe-ah) was een heilig man, een kahuna-mysticus, en een hoeder van de wijsheid die in hoog aanzien stond in de hele Oceanische wereld van Polynesië en daarbuiten. Makua, zoals hij algemeen bekendstond, was de raadsouderling, de *Hono 'Ele Makua* van de Hawaïaanse Spiritual Warrior Society (een spirituele krijgersgemeenschap), *Nā 'Ao Koa o Pu'ukohola Heiau*, een rol waarin hij de leiding had over vele belangrijke rituelen en ceremonies. Makua speelde bijvoorbeeld een zeer belangrijke rol in het onderhouden en ontwikkelen van deze gemeenschap ter voorbereiding van een gebeurtenis die hij meehielp te creëren in augustus 1991 in King Whale in de buurt van Kawaihae in de heilige tempel (*heiau*) van Koning Kamehameha bij Pu'ukoholā (de Heuvel van de Walvis) in de buurt van Kawaihae in het South Kohala District op Hawaï.

Dit evenement, *Ho'oku'ikahi* genaamd (wat betekent 'samen staan als een'), was een bewuste herenigingsceremonie die de afstammelingen van Chief Kamehameha en Chief Keoua opnieuw bij elkaar bracht na tweehonderd jaar afgescheiden te zijn geweest. Omdat beide mannen zijn voorouders waren, diende Makua als een van de *kāhuna pule* (meesters van het lied/gebed), en was hij officieel aanwezig tijdens de heilige *'awa*-ceremonie (*awa* is de Polynesische heilige drank van gemeenschap met de voorouders), die werd bijgewoond door een groot aantal inheemse ouderlingen van andere volkeren uit de hele Oceanische wereld.

In zijn verantwoordelijkheid als kahuna diende Makua als spirituele adviseur van de Oceanische traditionele kano *Makali'i* (vernoemd naar de sterrenconstellatie bekend als de Plejaden), maar ook voor tal van andere culturele groepen, waaronder de *haku* (kapiteins) en *ho'okele* (navigators) van andere kano's. Verder speelde hij in de jaren tachtig in Raiatea, Tahiti, een belangrijke rol bij de opheffing van een zevenhonderd jaar oude kapu van zwijgen tussen de vele en gevarieerde eilandstaten in Taputapuātea, een gebeurtenis die een opening creëerde voor een diepere verbinding en betere communicatie tussen de volkeren van de Stille Oceaan.

Op latere leeftijd was Hale Makua een gerespecteerde spirituele leraar, en toch bleef hij vanwege zijn oprechte bescheidenheid uit de publiciteit in zijn geboorteland Hawaï. Makua reisde veel om te spreken met veel vertegenwoordigers van inheemse Amerikaanse volkeren en bij verschillende gelegenheden ging hij naar Afrika om deel te nemen als ouderling aan conferenties van de talrijke en diverse inheemse sprekers van de wereld. Als inheemse ouderling werd hij door de jaren heen voortdurend uitgenodigd op cross-culturele bijeenkomsten en internationale conferenties, waaronder de Verenigde Naties in New York, waar hij op het podium zat samen met Zijne Heiligheid de Dalai Lama. Makua was lid van de Internationale Raad van Ouderlingen in dienst van de mensheid en wereldvrede, een raad die nog steeds actief is via het World Indigenous Science Network, waarvan Makua een van de oprichters was. Daarom was hij ook bekend binnen de hele inheemse wereld.

De essentie van zijn *mana'o* en zijn *'ike*, zijn kennis en spirituele kracht, is afkomstig van zijn voorouders en zijn leringen komen voort uit de diepzinnige visie die de individuele verbinding van elke persoon met de innerlijke werelden bevorderde. In dat opzicht reactiveerde zijn gedeelde wijsheid universele kenmerken die worden aangetroffen in alle mensen overal, door de ervaring van elke persoon en de expressie van *aloha* – liefde.

Hale Makua overleed op 27 maart 2004 bij een auto-ongeluk dicht bij de stad Pahoa in het Puna District op Hawaï. Hij was vijfenzestig jaar oud en in de pers werd nauwelijks melding gemaakt van zijn overlijden.

De antropoloog

Ik ben geboren in New York City op 20 augustus 1941, in het Harkness Pavilion ziekenhuis, Upper West Side van Manhattan Island. Ik werd Henry Barnard Wesselman III genoemd naar mijn vader (de tweede) en mijn grootvader van vaders kant (de eerste), waardoor ik de naam van de vriend van mijn overgrootvader, de pedagoog Henry Barnard, kreeg. Ik heb geen idee wat er is gebeurd met mijn navelstreng.

Mijn vader was advocaat in New York, lid van de Harvard Club en de Metropolitan Club, evenals lid van de raad van bestuur bij P. Ballantine & Sons in Newark, New Jersey. Toen hij op Harvard studeerde, beoefende mijn vader de scherm sport en werd al snel kampioen van de oostkust. Later maakte hij deel uit van het Amerikaanse schermteam op de Olympische Spelen in Berlijn in 1936.

Mijn moeder, Alice Wade Sholes, bekend onder haar bijnaam Sherry, was

1

De eerste ontmoetingen

In het midden van de jaren tachtig, toen ik net mijn doctoraat aan de universiteit van Californië in Berkeley had behaald, besloten mijn gezin en ik impulsief om een jaar of twee op onze kleine boerderij in Honaunau in het South Kona District in Hawaï te gaan wonen. We hadden de grond eind jaren zeventig gekocht toen agrarisch onroerend goed nog betaalbaar was en het was de bedoeling dat we daar zouden gaan wonen, in ieder geval voor een tijdje. We noemden dat toen ‘Het Hawaï-project’, waarin we van plan waren ons huis te repareren, het land te ontdoen van de weelderige begroeiing en het vervolgens te beplanten met de beroemde Kona-koffiestruiken.

’s Morgens gingen we met onze kinderen naar het strand en overdag werkte ik op de boerderij. ’s Avonds gaf ik antropologie-colleges in Kealahou op de West Hawaï Campus van de universiteit van Hawaï in Hilo. Ons leven liep van een leien dakje en de kinderen amuseerden zich prima.

In 1989 kwam er op natuurlijke wijze een einde aan deze periode in ons leven en we gingen weer in Californië wonen, waar ik tot 2007 doceerde aan verschillende universiteiten, hogescholen en instituten, terwijl mijn vrouw, Jill, als fysiotherapeut werkte in de regio van Sacramento. Maar ik verlangde nog steeds naar de eilanden van Hawaï, dus in de nadagen van 1996 besloten we om daar de kerst door te brengen met onze twee dochters, toen tien en dertien jaar oud. Net een jaar daarvoor was *Spiritwalker* gepubliceerd, het eerste deel van mijn bijzondere spirituele trilogie over een continuüm van spontane visioenen die ik had ervaren toen ik tussen 1985 en 1989 op het eiland woonde. Dit boek en de twee daaropvolgende boeken beschrijven mijn pogingen om de aard van deze ervaringen te be-

grijpen. Ze namen de vorm aan van een diepe cataleptische trance waarin mijn lucide gewaarzijn in verbinding werd gebracht met de geest van een andere man, een individu van Hawaïaanse afkomst genaamd Nainoa, die in de toekomst blijkt te leven en die mogelijk een van mijn afstammelingen is. Om te zeggen dat ik verrast was door deze droomachtige episodes zou een understatement van jewelste zijn. Ik was gewoon verbijsterd.

In het eerste van deze visioenen keek ik door andermans ogen naar een wereld die ik nooit eerder had gezien en ik kwam er bijna onmiddellijk achter dat ik op de een of andere onbekende manier zijn gedachten en emoties kon ontvangen als waren ze van mezelf. Dit omvatte ook zijn herinneringen. De man Nainoa leefde ergens aan de westkust van wat op dit moment Californië is, maar de landschappen die ik zag waren tropisch zoals die van het Amazone-gebied. Dat zou waarschuwingen over radicale klimatologische verschuivingen kunnen ondersteunen. Afstammend van Hawaïaanse reizigers die meer dan honderd jaar eerder in een vloot van oceaanwaardige kano's aan land waren gegaan, stond hij op het punt om te vertrekken voor geografisch onderzoek naar het onbekende binnenland van het verloren gegane continent van Amerika.

De visioenen vonden plaats in de juiste volgorde en creëerden een gevoel van constante verbinding met deze man, die bijna twintig jaar duurde, maar in het begin wilde ik de realiteit van deze ervaringen niet accepteren. Maar toen ze verdiepten, begon zich een buitengewoon verhaal te ontvouwen. Mijn pogingen om deze ervaringen te assimileren en te begrijpen trok me, als professionele antropoloog, in de wereld van mysterie en magie van de sjamanen.

Omdat ik in Hawaï woonde toen de visioenen begonnen, leidde mijn wetenschappelijke nieuwsgierigheid me onvermijdelijk in de richting van een kennisgebied waarvan ik vrijwel niets wist – de esoterische wijsheid van de Hawaïaanse kahuna-mystici. Door mijn onderzoek naar de Hawaïaanse mystiek ontdekte ik een uitgebreide visie op de aard van het zelf, maar ook op de aard van de werkelijkheid, waardoor mijn begrip van zowat alles naar een geheel nieuw niveau werd getild.

Toen ik over dit inheemse perspectief in *Spiritwalker* schreef, was ik me er terdege van bewust dat ik me op verboden terrein bevond in een gebied waarin buitenstaanders niet bepaald welkom waren, met name antropologen. Ik wist dat vroeg of laat een van de Hawaïaanse kahuna-ouderlingen mij met een bezoek zou kunnen komen vereren. En dat is precies wat er gebeurde toen we in 1996 terugkeerden naar Hawaï, maar niet precies zoals

ik had verwacht. Ik was uitgenodigd om te komen spreken in het New Millennium Institute, een alternatief educatief centrum gewijd aan het verkennen van het raakvlak tussen bewustzijn en spiritualiteit en dienstbaarheid. Het instituut was gevestigd in een zojuist gereedgekomen huis, ontworpen door Frank Lloyd Wright en gelegen op het noordelijke deel van het eiland in de buurt van Waimea. Op 28 december reden Jill en ik daar in de vroege namiddag naartoe.

Het instituut

Bij onze aankomst werden we begroet door onze gastheer, die het huis had laten bouwen, een gepensioneerde reclamedirecteur uit Honolulu en zijn vrouw. Ze hadden een hapje eten voor ons klaargemaakt en met zijn vieren namen we plaats in hun opvallende keuken om elkaar beter te leren kennen. In die keuken was alles, inclusief het meubilair en de armaturen, ontworpen door de beroemde architect. Vervolgens kregen we een rondleiding door het nieuwe halfronde huis rustend op Siamese grijze cilinders met ertussen een glazen wand die uitzicht bood op de drie grote vulkanen van Hawaï, met er bovenop een groen-bronskleurig dak. Het was, en is, op zijn zachtst gezegd indrukwekkend. Vervolgens druppelden ongeveer vijftig mensen binnen om te horen wat ik te zeggen had over de transformatieel gemeenschap en terwijl ik werd voorgesteld werd buiten de lucht plotseling donker en kwam de regen met bakken uit de hemel vallen. Binnen een paar seconden kondigden de lekken in het nieuwe dak zich aan, en terwijl mijn gastheer en zijn vrouw zich bezighielden met het opsoppen van het regenwater, vertelden ze me terloops dat de regio tot dat moment te lijden had gehad van droogte.

De regen nam abrupt af en de wolken verdwenen net zo snel als ze waren gekomen. Er was hier iets aan het werk dat ik op dat moment niet volledig begreep, iets wat ik uiteindelijk wel zou leren begrijpen en accepteren. Wanneer de Hawaïaanse transpersoonlijke krachten (godheden) arriveren, worden ze vaak begeleid (of verborgen) door wolken en regen.

Alsof het afgesproken was, ging de deur open en een grote Hawaïaanse man liep naar binnen. Hij was een halve kop groter dan ik en aanzienlijk steviger gebouwd. Zijn dikke haar, wit aan de bovenkant en donker eronder, glinsterend van de regen, was vastgebonden in een lange paardenstaart, die halverwege zijn brede rug reikte. Zijn donkere gezicht werd omlijst door een lange, borstelige witte baard die zijn borst verborg. Hij glimlachte breeduit terwijl hij de waterdruppels van zijn massieve schou-

2

Het kantoor van Makua

Mijn eerste lange gesprek met Makua kende een zeer goed begin. Terwijl ik de Hawaïaanse ouderling nauwlettend observeerde, kon ik zijn mana, zijn persoonlijke creatieve levenskracht voelen, waarmee hij een energieveld om ons heen opbouwde. Dit was gemakkelijker te voelen dan te beschrijven. Ik keek even naar Jill en het leed geen twijfel. Ze keek me grinnikend aan. Zij kon het ook voelen. Ik kan niet beschrijven hoe ongelooflijk blij de antropoloog in mij was. Toevallig bevond ik mij in de aanwezigheid van een authentieke kahuna-ouderling, en vroeger veronderstelde men dat kahunas in staat waren om de wetten van het universum naar hun wil om te buigen. Ik voelde me licht in het hoofd en ervoer spontane opwellingen van vreugde.

Het kantoor van de kahuna paste wel bij hem. Ik keek naar de minimalistische structuur van de picknickplek met open zijanten zodat je uitzicht had op de natuurlijke omgeving, en zei: 'Jouw kantoor, hè? Geweldige plek! Lage huur!' We lachten allemaal en Makua reageerde met: 'En ik neem de mensen van de Ford Foundation (een Amerikaanse liefdadigheidsinstelling; vert.) ook mee hiernaartoe.' Er ontvouwde zich daarna een zeer interessant gesprek waarin we steeds meer van elkaar ontdekten door elkaar te vertellen wat we allemaal hadden gedaan in de huidige levenscyclus.

Ik vroeg Makua of hij meer wilde vertellen over zijn relatie met de Ford Foundation en hij zei dat een van de bestuurders bij toeval in contact met hem was gebracht, een ontmoeting waarvan de man van de Ford Foundation aanzienlijk onder de indruk was geweest. Deze invloedrijke man beschouwde Makua nu als een soort persoonlijke spirituele gids; het werd

een relatie waarin Makua de middelen kreeg waardoor hij diverse internationale conferenties bij kon wonen en vele Indiaanse volkeren kon bezoeken. Terwijl hij sprak over zijn reizen die hem over de hele Verenigde Staten en naar Afrika hadden gebracht, begreep ik dat Makua nu werd beschouwd als een gerespecteerde ouderling en als de belangrijkste woordvoerder van de wereld van inheemse volkeren.

Een gesprek over de voorouders

Omdat ik al iets wist over Polynesië en de gewoonten ervan, vroeg ik Makua eerst over zijn leven en zijn genealogie, en luisterde met open mond terwijl hij een aantal van zijn illustere familieleden opsomde. In Polynesië bepaalt iemands genealogie de aard van zijn relatie met het universum, en dit betekent dat de genealogie alles is. In het geval van Makua onderhield hij een actieve en voortdurende relatie met zijn voorouders in de geest die als zijn adviseurs en begeleiders optraden. Aan moederszijde van de familie was hij een zevende generatie rechtstreekse afstammeling van High Chief (en Koning) Kamehameha Nui,² en van vaderskant stamde hij rechtstreeks af van zeven generaties van High Chief Keoua Ku'ahu'ula, de beroemde neef van Kamehameha. Makua vertelde me hoe die twee oorspronkelijk waren opgevoed als jongens aan het hof van High Chief Kalani'ōpu'u, met wie Captain James Cook, de Britse ontdekkingsreiziger en navigator die per ongeluk eind achttiende eeuw over de Hawaïaanse eilanden struikelde, ook zaken had gedaan.

Het verhaal van Cook, evenals zijn roemloze einde in Ka'awaloa aan de rand van Kealakekua Bay, is zeer goed bekend en behoeft hier geen verdere uitleg. In plaats daarvan vertelde Makua mij een uitgebreid verhaal over hoe de geliefde Keoua, de high chief, in 1791 door zijn neef Kamehameha onder de heiau opgeofferd werd bij Pu'ukoholā, de Heuvel van de Walvis, in de buurt van het huidige stadje Kawaihae in het Kohala-district. Hij vertelde hoe Kamehameha een menselijk slachtoffer nodig had om zijn pas gebouwde tempel te sanctifiëren en hoe hij Keoua opgeroepen had om te komen.

High Chief Keoua had kort daarvoor enkele ernstige militaire nederlagen geleden, en bovendien had hij bij een vulkaanuitbarsting veel van zijn soldaten verloren, waardoor hij ervan overtuigd was geraakt dat Ke Akua, de goden, zich tegen hem hadden gekeerd. Hij wist dat als hij de uitnodiging van Kamehameha zou afslaan, deze usurpator (want Keoua was de rechtmatige chief van het eiland Hawai) zijn soldaten naar Keoua zou sturen

3

De kom van licht

Tegen de avond stond Makua op, gebruikte zijn wandelstok voor stabiliteit en wandelde naar zijn truck om iets te pakken op het bed achter de cabine. Hij keerde terug naar de tafel onder de beschutting van een grote pū'olo met een ti-bladbundel die in de traditionele stijl was gewikkeld en vastgebonden. Hij gaf die aan Jill en mij met een grijns en het eenvoudige woord *makana* – geschenk.

We keken lange tijd verwachtingsvol naar de grote, groene bundel, genietend van dit moment in het dovende licht van de laatste dag van het jaar. Toen maakten we het nieuwsgierig open en zagen een mooie maar toch eenvoudige houten kom gemaakt in de Hawaïaanse stijl in de vorm van de onderste helft van een kalebas.

‘Dit is jouw kom van licht,’ intoneerde de kahuna met een warme glimlach, ‘het licht dat een geschenk was van jouw ‘Aumakua, jouw onsterfelijke spirituele ziel, die zichzelf opdeelde voordat jij werd geboren. Ieder van ons komt in de wereld vanuit dat grote daarbuiten met onze kom van licht. Dit licht voedt en ondersteunt ons als wij door het leven gaan, maar als onze ervaring en wijsheid toenemen, gebeuren er dingen.

Soms liegen we. Soms stelen we. En soms verwonden we anderen met onze gedachten, onze daden of onze woorden. Als we in de negatieve polariteit stappen, is het alsof we een steen in onze kom leggen, en er een beetje van ons licht uit gaat. Langzaam door de tijd heen, vult onze kom van licht zich met stenen en ons licht dimt totdat het bijna is verdwenen.’

Makua stopte en keek ons zeer ernstig aan. ‘Het grote probleem in de huidige wereld is dat de hele show wordt gerund door personen wier kom van licht is gevuld met stenen.

Op een enkele uitzondering na, schijnt er geen licht uit hun kom, ondanks wat ze denken en verkondigen, en we kunnen de waarheid afleiden aan hun daden.’

Makua keek weg, in de richting van de krater, terwijl we over deze verklaring nadachten. Het leed geen twijfel dat de wereld in beroering is, en dat is te wijten aan het feit dat de concentratie van rijkdom en macht in de wereld aan de top ervoor zorgt dat ongeveer drie miljard mensen in schrijnende armoede onder erbarmelijke omstandigheden leven. Na lange tijd vervolgde hij: ‘Hopelijk worden we wakker en zien we wat er gaande is en ontdekken we wat we aan het doen zijn.’ De ouderling pauzeerde voor het effect, zijn expressieve donkere ogen lichtgevend. ‘Op dat moment worden we ons ervan bewust dat onze kom van licht bijna gevuld is met stenen en dat er praktisch geen licht meer uit schijnt. En weet je wat we dan doen?’ Makua pauzeerde en werd heel ernstig. Jill en ik hingen aan zijn lippen. Voorzichtig nam hij de houten kom van mij en draaide die krachtig schuddend om. ‘We gooien die stenen gewoon weg!’ We barstten allemaal in lachen uit, wat ons effectief bevrijdde van onze grimmige gedachten over de toestand in de wereld. ‘We beginnen dan weer opnieuw, maar vanaf dat moment liggen de zaken anders. Vanaf dat moment beginnen we ons leven bewust te leiden, doorvlochten met de banden van aloha. En dan, juist dan, beginnen we ons pad te bewandelen als spirituele krijgers.’

De drie kapu’s van de spirituele krijger

De Hawaïaanse ouderling keek ons toen aan in het vervagende licht van die lange dag terwijl de wind ging liggen. De lucht om ons heen voelde zacht aan en onze stemming weerspiegelde dat, een warm gevoel tussen ons oproepend. Ik wist ook dat Makua een beslissing genomen had met betrekking tot ons.

‘Als spirituele krijgers,’ begon hij, ‘is het pad waarop we lopen smal, en het wordt beperkt door drie kapu’s, drie heilige richtlijnen. Aangezien jullie die plaats hebben bereikt, kan ik jullie deze kapu’s aanbieden.

Hou van alles wat je ziet, met nederigheid. Willen we houden van alles wat we zien, dan kan dat alleen maar vanuit een gevoel van nederigheid,’ vervolgde de kahuna grinnikend. ‘Daar heb ik zeven jaar aan gewerkt.

Leef alles wat je voelt, met eerbied. Als we leven wat we voelen – wat de mytholoog Joseph Campbell bedoelde toen hij zei “volg je zegen” – leidt dit ons onverbiddelijk in de richting van eerbied, een actief gevoel van respect. Dat is de eerste steen van de inheemse geest.’ Makua zweeg even, alsof hij

men in dat boek, en toen we hem de pagina als bewijs toonden vlak voor zijn dood, vond hij het ontwerp van het boek heel leuk. Het bevatte veel afbeeldingen van Hawaïaanse rotstekeningen en quiltpatronen, of haole (buitenlandse) quiltpatronen, zoals hij ze noemde. Hij hield ook van de kleur van de inkt – een donker, aards rood. Wat we hem niet vertelden was dat het boek aan hem opgedragen zou worden. Dat moest een verrassing zijn. Kathy Long gaf ons ook toestemming om de tekening die zij van hem had gemaakt in dat hoofdstuk op te nemen.

Laat me bevestigen dat ik hetzelfde gevoel van geamuseerde toestemming voel, vermengd met waardering voor mijn inspanningen als ik nu over mijn vriendschap met hem schrijf, en ik voel zijn acceptatie, evenals zijn waakzame nieuwsgierigheid om te zien waar dit boek toe zal leiden.

Het fundament van ons leven – het persoonlijke zielencluster

Onze volgende ontmoeting vond plaats op een merkwaardige plek, een klein restaurant bij de golfclub in de buurt van Volcanoes National Park. Jill en ik waren in maart 1998 naar het eiland teruggekeerd voor de eerste van de vele workshops in het New Millennium Institute in Waimea, en we waren naar de vulkaan gegaan voor een ontmoeting met de chieft voordat het evenement begon.

Makua stond ons op te wachten toen we aankwamen en na een warm weerzien genoten we van een gezamenlijke, lichte lunch terwijl we keken naar de golfers die hun ambacht uitoefenden op de schitterende groene fairways, die omzoomd werden door lange donkere rijen 'Ohi'a-bomen, alle bezaaid met schitterende, rode bloemen. We vertelden elkaar over het reilen en zeilen van ons leven en kletsten over koetjes en kalfjes terwijl we met smaak aten; toen reden we terug naar het kantoor van Makua in de buurt van het krateruitzicht, op korte afstand van de club.

Uit de gesprekken die volgen zou je kunnen afleiden dat Makua en ik alleen waren, maar Jill was er ook bij en was getuige van alles wat er plaatsvond en van wat we tegen elkaar vertelden.

Deze keer had ik bewust een cadeautje voor hem meegenomen: een bronzen beeld van Pele, meer dan dertig centimeter hoog, dat ik in 1986 had gemaakt toen we op het eiland woonden, en dat ik later in Berkeley had gegoten. Mijn afbeelding van Pele werd versterkt met een ijzernitratbruine glans, met de afbeelding zelf die oprees van een voetstuk dat gemaakt was van gepolijste zwarte steen. Terwijl Makua het krachtige beeld bewonderde, wees hij op het stenen voetstuk en onze discussie begon.

‘Bij de beoordeling van de structuur van het leven,’ merkte hij bedachtzaam op, ‘is het belangrijk om na te denken over het fundament van het leven. We moeten ons belangrijke vragen stellen als: “Wat is de aard van ons fundament? Hoe leidt dit fundament zowel ons als onze relaties en ons werk in de wereld?” Dat alles – onze fundering, onze relaties, ons werk, onze intentie – vormt de structuur van ons leven, wat het is en wat het niet is, en wat het zal worden.’

Makua tikte opnieuw tegen de onderkant van het beeld om wat hij zei te benadrukken. ‘En hoe *reageert* ons fundament op het leven dat we hebben gecreëerd, gekozen – het leven waaraan we gewend zijn geraakt?’

‘Het heeft allemaal te maken met keuze, niet?’ voegde ik eraan toe. ‘Inderdaad,’ bevestigde de kahuna. ‘Op elk moment worden we geconfronteerd met keuzes, of we hier blijven of daarnaartoe gaan, of we dit zeggen of niet, of we willen vasthouden aan het bekende of dat het tijd is voor *huli* – verschuiving.’

Makua ging niet verder in op wat hij bedoelde met ‘ons fundament’, en ik besefte dat ik dat zelf zou moeten uitzoeken en in feite was dat ook zijn bedoeling. Terwijl ik erover nadacht, veronderstelde ik dat het varieerde van persoon tot persoon en dat het te maken had met onze overtuigingen over ons zelf, evenals die overtuigingen waarvan we denken dat ze waar zijn. Na verloop van tijd namen Jill en ik dit idee van iemands persoonlijke fundament op in onze workshopcurricula, en we vroegen de aanwezigen om deel te nemen aan reizen van persoonlijk inzicht om meer over hun fundament te weten te komen.

Makua vervolgde zijn gedachtegang. ‘Mensen in de westerse wereld geloven in het monotheïstische perspectief. Zij geloven dat ze één leven hebben, dat begint bij de geboorte en eindigt met de dood. Ze hebben één Vader God die buiten de planeet leeft en op mysterieuze wijze te werk gaat, en ze geloven dat we één ziel hebben. Het christelijke geloof is verweven geraakt met ons Hawaïaanse denken als de overtuiging dat we een mentale ziel hebben: de *‘uhane*. Maar in het inheemse kahuna-perspectief, zoals dat bestond voordat de christenen kwamen, begrepen we dat er verspreid over vele levens in het tijd-ruimtecontinuüm, vele goden zijn die contact met ons kunnen maken en dat we meer dan één ziel hebben. Om precies te zijn, drie.

We kunnen naar deze niveaus van het zelf kijken als afzonderlijke zielen in plaats van zelden, omdat ze afkomstig zijn van dezelfde bron,’ zei Makua terwijl hij naar boven keek, ‘maar elk van deze zielsaspecten bestaat in zeer

verschillende dimensies van kwaliteit.’

Makua keek naar me terwijl ik dit absorbeerde, toen herhaalde hij: ‘Je zou kunnen zeggen dat ieder van ons drie zielen bezit. Dat zijn: één, onze ‘Aumakua, onze hogere spirituele ziel en de bron van de onsterfelijke vonk van licht die in ons kwam toen we onze goddelijke adem ontvingen, onze Hā; twee, onze ‘uhane, onze middelste, mentaal-intellectuele ziel die de functies van onze hogere geest uitdrukt en die zich ontwikkelt als we groeien en rijpen in elk leven; en drie, onze ‘unihipili, de onderste ziel verbonden met het fysieke lichaam en zijn functies.

‘Alle drie de belichaamde zielen (onsterfelijk ‘Aumakua zaad van het licht, ‘uhane mentaal-intellectuele ziel en ‘unihipili fysieke ziel) vormen een eenheid in het leven, een persoonlijk zielencluster dat dienstdoet als ons fundament. Wat wij ons “zelf” noemen in elk leven is samengesteld uit deze drie zielen.’

De mentale ziel

Makua trok zich kort terug in zichzelf en toen hij even later ‘tevoorschijn kwam’, bleek dat hij rechtstreeks informatie kreeg van zijn spirituele adviseurs. Hoewel ik wat volgt in het hedendaagse Engels heb geschreven, viel de chieft soms in een bijna archaïsche manier van spreken. We zouden daar herhaaldelijk getuige van zijn in de tijd dat wij hem kenden. Hij deed dat ook bij deze gelegenheid.

‘Zoals ik zojuist heb gezegd, vergelijken veel Hawaïanen de ‘uhane met een unieke inwonende ziel of geest die ons tijdens het leven bewoont en die ons verlaat als we sterven. In zekere zin is dit niet onjuist. Sommige christenen identificeren hem zelfs als de Heilige Geest, ‘*Uhane hemo lele*, maar in werkelijkheid is de ‘uhane die belichaamde zielessentie die ons voorziet van bepaalde hogere mentale eigenschappen en vaardigheden tijdens het leven. Bijvoorbeeld, de kracht om keuzes te maken en creatief te denken is een functie van onze ‘uhane, waaruit blijkt dat het het mentaal-intellectuele aspect van onszelf is dat in elk leven ontstaat als reactie op ons leven zoals we dat leven.’

‘Het klinkt alsof wat jij ‘uhane noemt vergelijkbaar is met wat westerlingen het ego noemen,’ onderbrak ik hem. ‘Het ego is het hogeregeestaspect van onszelf dat denkt, analyseert, integreert, en betekenis geeft aan wat we tijdens ons leven tegenkomen; het is wat de psycholoog Carl Jung “onze bewuste geest” noemde.’

‘Ja, inderdaad, het ego,’ ging Makua verder. ‘We zijn hier op aarde om de

We lachten bij die gedachte. Het was volkomen logisch voor mij. De infrastructuur van de huidige wereld kwam tot stand tijdens de Renaissance door de gilden, en toen ze eenmaal macht hadden, verenigden zij zich met de advocaten, en sinds die tijd delen zij de lakens uit. Hoewel het type transformationele mensen vandaag de dag de neiging heeft om coöperatieve inspanningen te bevorderen die in het voordeel zijn van velen, gaat het bedrijfsleven over concurrentie en heerschappij – in de eerste plaats krijgersmaterie in de negatieve polariteit.

‘We hebben al gezegd dat in de positieve polariteit Kū ook het fundament is waarop dingen kunnen worden gebouwd,’ ging Makua verder. ‘Toen de oorspronkelijke schepping plaatsvond, scheidde de oorspronkelijke duisternis van de Pō zich af, waardoor de wereld van het licht, ‘Ao, tevoorschijn kon komen. Dit gebeurde uit het hoofd van Kū. Dus brengt Kū de kracht die Kane de schepper gebruikt tijdens het scheppen.

Dit is ook het geval in de innerlijke traditie. De creatieve bron van het hoge zelf, de ‘Aumakua, staat in directe verbinding met de ‘unihipili omdat via dit lagere aspect van het zelf de geest wordt geard in de materie. Aangezien het energetische lichaam, de kino aka, het aspect van onszelf is waarmee wij in verbinding staan met alles, zowel de innerlijke als de uiterlijke werelden, ligt hier ook de verbinding met onze ‘Aumakua.

Jouw beeld van een innerlijke computer is niet onjuist; als onze innerlijke harde schijf, kan de ‘unihipili leren, kan hij worden geprogrammeerd, maar hij is niet creatief. Daarentegen kan de mentale ziel, ‘uhane, wel creëren. Wanneer de ‘uhane zich voorneemt om iets te bereiken, creëert het een gedachtevorm, een doel, en geeft dat dan door aan de ‘unihipili, die het voorziet van een emotionele lading: verlangen!’ We lachten. ‘Dan geeft het deze gedachtevorm met de toegevoegde emotionele lading door aan de ‘Aumakua, die helpt bij de manifestatie van de benodigde resultaten met mākia – gerichte aandacht.’ Hij pauzeerde even. ‘Het is echt geweldig als je het hele bereik ervan kunt zien – het hele plaatje!’

‘Aumakua – de onsterfelijke ziel

Makua en ik vervolgden ons gesprek over het zelf, nu echter met speciale nadruk op het hogere zelf of de overziel.

‘Als we het Hawaïaanse woord ‘*Aumakua* opdelen,’ ging Makua verder, ‘wordt er een geheim onthuld. *A* betekent leven, *U* betekent groei en *M* is de vorm. *AU* als woord betekent tijd of idee, of een stroming in de oceaan, zelfs een energiestroom.’ Makua keek me aandachtig aan om te zien of ik

hem kon volgen. Wat inderdaad het geval was.

‘*MA* is het idee dat het ergens stroomt,’ vervolgde hij, ‘en dat jij richting geeft met jouw bewustzijn. *KŪ* is een godheid, waarvan de *K* de link is... en jij moet die link vinden. *KŪ* drukt ook het idee van stabiliteit uit, een platform waarop iets kan worden gebouwd. En tot slot komen we bij *A*, of het leven. Het woord ‘*Aumakua* begint en eindigt dus met het leven, en openbaart de inherente waarheid van de reïncarnatiecyclus.’

Makua zweeg en sloot toen zijn gedachten af met: ‘*Aumakua* is dus een trilling en elk deel van het woord heeft een betekenis. *Makua* betekent ouder, en ‘*au* betekent tijd, dus jouw persoonlijke ‘*Aumakua*, je hogere zelf, is je ouder, je voorouder in de tijd. Dat geldt ook voor al jouw voorouders, die jouw zelf in het verleden waren en die zijn gearchiveerd in het energetische veld van je hogere zelf. Natuurlijk is het door het zogenaamde onbewuste aspect, onze lichaamsziel, dat we in voortdurende verbinding staan met onze ‘*Aumakua*, onze overziel zelf, onze hogere geest van het licht die rechtstreeks tijdens het leven met ons communiceert door middel van intuïtie en inspiratie – door inzicht en door dromen en visioenen.’

‘Aha,’ antwoordde ik, ‘dat is de reden waarom filosofen en mystici in alle tijden altijd hebben gewezen op dromen als de koninklijke weg naar wijsheid.’

‘Precies. En deze dromen en visioenen komen tot ons van onze ‘*Aumakua* via onze ‘*unihipili*, de lichaamsziel. Het is onze ‘*uhane*, ons verstand, dat voortdurend beoordeelt wat het ontvangt en dat scheidt twijfel en afscheiding. Toch is het onze ‘*Aumakua* die droomt.’

6

De leringen van Makua

Later die week kwam chieft Makua, in zijn beste outfit, naar onze workshop in Waimea in het Frank Lloyd Wright-huis. Hij arriveerde 's middags, zijn grijzende haar samengebonden in een dikke vlecht die halverwege zijn rug hing, en met zijn lange, ruige, witte baard die zijn donkere, attente gezicht omlijstte boven zijn vrolijke alohashirt. En natuurlijk had hij zijn houten wandelstok bij zich, met daarin uitgesneden de gezichten van zijn goden en zijn lineaire lijn van rechtstreekse voorouders, de kroon op zijn waardigheid als kahunaouderling.

Hoewel ik het van tevoren niet wist, dacht hij na over hoe we het onderwerp 'voorouders' ter sprake konden brengen. Dit was waar hij voortdurend mee bezig was, dus wat er gebeurde binnen deze workshopgroep paste precies binnen zijn perspectief – en misschien had hij de groep al 'geanalyseerd'. Op dit moment kom ik daar ook niet meer achter.

Toen er zich na de lunch een cirkel vormde van ongeveer dertig deelnemers in de woonkamer van het Frank Lloyd Wright-huis, zat Makua tussen Jill en mij in, en onze gastvrouw bood hem een geurige plumeria-lei aan. Ik verwelkomde Makua met een korte inleiding waarin ik beschreef hoe we met elkaar in contact waren gebracht.

Makua opende de sessie met een lang gebed dat geheel in het Hawaïaans werd uitgesproken. In de stilte die volgde, leunde hij achterover, en legde de toppen van zijn vingers van beide handen tegen elkaar om een verbinding te maken met de geesten en zijn voorouders. Toen keek hij beurteelings naar iedereen in de cirkel, voordat hij begon te spreken. Daarna sprak Makua vier uur geïmproviseerd, en de wijsheid die hij deelde vanuit het Polynesische kahunaperspectief kwam recht uit zijn hart. De informatie

was zeer interessant en de deelnemers hingen aan zijn lippen. Niet één persoon stond op, zelfs niet om naar het toilet te gaan, uit angst dat ze iets zouden missen. Toen de namiddag ten einde liep, nodigde Makua de deelnemers uit hem vragen te stellen, die hij met humor beantwoordde en met metaforen die niet minder dwingend waren dan zijn leringen.

Een deel van de wijsheid die Makua die middag deelde met deze groep had te maken met zijn continue verbinding met zijn voorouders, want dat was zijn fundament als spirituele ouderling. Ik had besloten om hem tijdens deze bijeenkomst te vragen over de aard van de voorouderlijke wijsheid waarvan hij de gerespecteerde hoeder was. Wat hij zei, hieronder verwoord, is praktisch woordelijk weergegeven, en als zodanig is het enigszins cryptisch, maar het brengt wel de essentie over van zijn denken terwijl dat werd doorgegeven. Als de betekenis van zijn woorden vaag en onduidelijk is, dan is het mijn overtuiging dat het zijn bedoeling was dat ieder duidelijkheid kreeg door na te denken over deze mysteries en via onze meditaties.

Hij gaf geen definitie van zijn term ‘de voorouderlijke mysteries’. Dat mogen we ook zelf bepalen. In zijn verhaal hieronder zijn mijn woorden ter verduidelijking tussen haakjes weergegeven.

De voorouderlijke mysteries

In de woorden van Makua: ‘De mysteries werden oorspronkelijk rechtstreeks ontvangen van de voorouders, wier invloed een belangrijke rol speelde in het opzetten van het menselijk koninkrijk op Moeder Aarde. Dit leidde tot een steeds toenemende evolutie van het bewustzijn voor onze menselijke culturen en voor onze manier van leven [in Polynesië]. Dit was een kunstvorm die nergens anders in de wereld is gedupliceerd.

Het blijkt dat de voorouderlijke intelligentie [een energetisch veld met een verwachte bedoeling] lang geleden het plan opvatte voor onze continue ontplooiing van het bewustzijn, een pad dat is ontstaan in het nederige begin van de eigen identiteit en eentje dat ons uiteindelijk kan leiden tot een kosmische identificatie met onze voormalige relaties [onze voorouders].

Deze [voorouderlijke] impuls bracht een [bepaald] plan [voor de evolutie van ons bewustzijn] tot stand door bepaalde kennis van hogere invoer mee te geven aan onze spirituele hiërarchie in de vorm van een gesorteerde serie erkenningen en openbaringen die moesten worden gevalideerd [door directe spirituele ervaring].

Deze mysteries zijn ook initiatieniveaus die over het algemeen onbekend

zijn bij het grote publiek [van vandaag de dag], hoewel deze [algemene onwetendheid] niet altijd het geval is geweest. De mysteries zelf waren zichtbaar aanwezig voor de Polynesiërs in het verleden, maar door de verdorvenheid waarin de Polynesiërs afdaalden toen de christelijke missionarissen kwamen, moest de spirituele hiërarchie van deze initiatieleer behouden blijven, en dus hielden zij ze verborgen voor een wereld die niet klaar was voor hun voorouderlijke invloed.

Sommige mysteriescholen hebben zich deze mysteries toegeëigend als van hen. Of deze scholen iets van de ware leringen hebben weergegeven is uiteraard de vraag.

Maar de zwakke reflecties en gescheurde flarden van deze mysteries worden [weer] beschikbaar. De *tupuna* [ouderlingen] hebben verklaard dat de spirituele hiërarchie plannen heeft voor het herstel van deze mysteries. Eerst moet er echter aan voorwaarden worden voldaan. Het herstel moet samenvallen met de realisatie en de externalisering van de ware spirituele hiërarchie binnen de mensheid. Dit kan alleen gebeuren als het menselijke koninkrijk de weg wijst door de juiste voorwaarden te creëren. Deze voorwaarden moeten behelzen: de rechtvaardige behandeling van alle volkeren, groepen en individuen, met economisch voordeel dat met iedereen moet worden gedeeld. Het moet ook het juiste beheer van de fysieke omgeving van Moeder Aarde en haar middelen behelzen.'

Ik wil hier graag toevoegen dat het humanistische perspectief dat Makua hier omarmde volledig op één lijn lag met de betekenis van aloha, dat op een hoger plan een wederzijds bereiken belichaamt van wat sommigen een onbaatzuchtig karakter hebben genoemd, een hoog ideaal in menselijke relaties tentoonspreiden, een verbinding via het hart in de geest van liefde en vrede. Volgens de leringen van Makua reageert alles in het universum op vriendelijkheid en liefde. Onnodig te zeggen dat deze idealen ook in het hart van de transformationele gemeenschap liggen, en dat iedereen in de workshop het volledig met hem eens was.

'Welnu, het herstel van deze mysteries en de rehabilitatie van de volkeren van Moeder Aarde zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden,' ging Makua verder. 'De nieuwewereldreligie, die vorm krijgt [het beoefenen] van nederigheid en eerbied, zich manifesterend als de mysteries, zal alle religies verenigen terwijl de mensheid afstand neemt van oorlogen tussen religies om zo eenheid ertussen te creëren.

Om deze eenwording te laten plaatsvinden, moet de mens ontwaken tot zijn goddelijke erfgoed. Als we de eerste initiatie ervaren, zal de resul-

acteurs van het universum.’ Makua lachte toen hij ons allemaal zag worstelen met zijn opmerkingen, en ze tegelijkertijd probeerden te onthouden. Zoals ik al heb gezegd, had ik van Makua geleerd dat het niet gepast was in onze blocnotes te schrijven terwijl hij sprak, en dus wees ik de deelnemers van onze bijeenkomsten hierop voordat hij kwam. ‘Als je schrijft, luister je niet,’ zei hij zachtjes vermanend met een glimlach. ‘En de eerste les in de inheemse wereld is om te leren luisteren.

De wijzen zijn verbonden met de ambachtslieden en koppelen niveau vijf aan niveau twee, en in deze relatie is de les die geleerd moet worden, door zowel de kunstenaar als de leraar, doorzettingsvermogen. De kunstenaar zoekt voorzichtig [*akahēle*] naar betekenis via schoonheid, terwijl de wijze vurig verlangt naar kennis en werkt met de kracht [*mana*]. Beiden beschikken over een sterk verlangen om het door te geven aan iemand, walvis naar walvis. Het sterrencluster bekend als de Plejaden, Makali’i, bekrachtigt de keel, en daar verblijft de wijze – door expressie, terwijl de kunstenaar op het tweede niveau leeft en werkt door middel van schepping.’ Toen dacht Makua even na, en keek de kring met gezichten rond die overwegend blank waren.

‘De rassen van het vijfde niveau zijn de Ariërs, het vuurvolk – ook de Polynesiërs, die meestal een watervolk zijn. Als we dit niveau ervaren en de lessen die ons hier worden aangeboden beheersen, ontdekken we dat we ook zijn gekoppeld aan het zesde niveau, het niveau van de priester, de genezer. Dit zesde niveau is datgene wat ons uit het vijfde naar boven trekt. Dat is de reden waarom zowel Gandalf en Merlijn mythische voorbeelden zijn van wijzen, evenals hogepriesters en dus beschouwd worden als tovenaars.’

Het zesde niveau

Makua’s blik keek naar beneden terwijl hij diep in zijn eigen geest keek en overwoog wat hij ging zeggen. De groep was enorm geboeid, zich ervan bewust dat niets van zijn millennia-oude inheemse kahunawijsheid was genoteerd in een boek, of bron, dat ze ooit waren tegengekomen. Ze waren zich ervan bewust, denk ik, dat ze een intieme blik kregen in de geest en gedachten van een filosoof van wereldklasse, iemand die de aandacht van Pythagoras of Plato, Freud en Jung, of zelfs Einstein zou hebben vastgehouden.

‘We zijn in nu wezen klaar met het vijfde niveau... en velen van ons,’ hij wees naar ons allemaal met een zwaai van zijn arm, ‘zijn volledig ondergedompeld in het zesde. Dat is de reden waarom Hank zo graag opmerkt

trekking heeft op mededogen en waarom de negatieve polariteit ijver is,' zei Makua. 'Helaas, hoeveel ijver spirituele zoekers ook aan de dag leggen, het levert hun geen verbinding op met hetgeen zij opvatten als God. In hun verwoede pogingen om God te aanbidden of hun concept van God op anderen over te brengen, zijn ze blind voor het feit dat hun persoonlijke schepper en verlosser, de heilige geest die hen geschapen heeft, in feite hun eigen god-zelf is, hun hogere zelf, hun 'Aumakua – in één woord, zichzelf. Dat is de grote les van het zesde niveau, een les van werkelijk immense omvang. En er is nog iets anders wat heel belangrijk is. De persoonlijke 'Aumakua die jullie de overziel noemen,' Makua keek naar mij, 'kan alleen worden ervaren door aloha, door liefde. Hij kan niet worden geopend door middel van ijver... en dat betekent dat we moeten kiezen op welk pad we willen lopen.

Dat is de reden waarom het zesde niveau ook het niveau van Lono is, want Lono gaat over keuze en in Polynesië is Lono de archetypische genezer.

Het zesde niveau is ook de plaats waar we ons kunnen openstellen om te ervaren op een diep psychisch niveau en dat kan alleen gebeuren middels de toegangspoort van het hart en door het ervaren van vreugde. Dat is de reden waarom het grote plan dat ons allen zal redden, alleen kan gaan over vrede, zowel innerlijke als uiterlijke vrede.' De wenkbrauwen van Makua schoten omhoog terwijl hij naar ons keek. 'Dat is waar wij Polynesiërs nu zijn. Dit niveau begon zich te openen in 1991, zoals tweehonderd jaar geleden werd voorspeld door mijn voorvader High Chief Keoua Ku'ahu'ula. In Polynesië zijn we nu op het zesde niveau, het hoofd, het derde oog, of het sterke oog van de sjamaan – *kanuiokala*. De Noordster, Hōkū Pa'a, bekrachtigt het derde oog op dit niveau. Op het zesde niveau ontdoen we ons van onze angsten, en spirituele zoekers die nog steeds in hun angsten op dit niveau zitten hebben de neiging om ze te manifesteren als arrogantie – *koakoa* – en als reactie worden ze vaak tovenaars in de negatieve polariteit, *kāhuna po'oko'i*.

Het is ook op het zesde niveau dat het vrouwelijke het voortouw moet nemen... en als dus vandaag de dag onze priesters en politici, van wie de meesten mannen zijn, kiezen voor de negatieve polariteit, zullen ze een stap achteruit doen naar het vijfde niveau – het niveau van de Kū – en dat zal leiden tot oorlog. En mocht dat gebeuren,' glimlachte hij droevig, 'dan zullen we gewoon meer lessen moeten leren.'

De groep keek zeer ernstig terwijl ze nadachten over de ons beschikbare opties, dus verschoof de chieft de energie.

begroet, en vervolgens parkeerde Makua verderop de auto in de buurt van het strand. We stapten uit, liepen naar de oceaan en maakten het ons vervolgens comfortabel, half liggend tegen een steile zandbank.

Terwijl we zwijgend naar de oceaan keken, dacht ik aan iets waarop Makua vaak had gezinspeeld: zijn bewering dat we allemaal goden, of goden-inwording zijn. Dus besloot ik om hem hierover te vragen omdat hij zelden vrijwillig informatie losliet, tenzij hem een directe vraag over iets in het bijzonder werd gesteld.

Ik had intussen begrepen dat deze methode zijn favoriete manier van informatie delen was. Wanneer ingewijden (want wij zijn allen ingewijden) er klaar voor zijn, leren ze hoe ze de juiste vragen op het juiste moment moeten stellen. Dan, en alleen dan, zijn ze klaar voor het antwoord. Daarom was het niet gemakkelijk voor Makua om voor een groep te spreken zonder weloverwogen vragen waarop hij het antwoord zou kunnen bouwen. Dit wetende, keek ik met genegenheid naar mijn grote vriend en plande mijn strategie.

‘Makua, je hebt vaak gezegd dat wij mensen eigenlijk goden, of goden-inwording zijn. De reden dat we dit niet weten is omdat we zijn vergeten wie en wat we werkelijk zijn. Ik begrijp dat wanneer we in deze wereld komen voor weer een levensronde van een jaar of zeventig of tachtig vol actie op het fysieke vlak van het bestaan, we allemaal door de sluier gaan en zo de lei van onze zielenherinneringen weer schoonvegen, waardoor we een frisse start kunnen maken voor deze specifieke zwerftocht. Dit bevrijdt ons van al ons verdriet, onze trauma’s en zorgen uit onze vorige levens.’

‘Zou je,’ vervolgde ik, ‘nog meer kunnen vertellen over onze kuleana, onze rechtmatige verantwoordelijkheid om te worden wie en wat we verondersteld worden te worden in elk leven, en in dit leven in het bijzonder? En wat kunnen we nog meer zeggen over dit idee dat we eigenlijk goden zijn? Als je kijkt naar de toestand van de wereld van vandaag de dag, dan gedragen we ons niet bepaald als goden.’

De kahuna knikte en keek een tijdje peinzend naar de oceaan terwijl hij nadacht over mijn vragen; vervolgens richtte hij zich tot mij en de stroom van zijn *ka’ana mana’o*, zijn gedeelde wijsheid begon.

De gedeelde wijsheid van Makua

‘Wat we weten over de geestenwereld, of wat sommigen het goddelijke noemen, komt tot ons terwijl we op drie primaire manieren zijn belichaamd: via onze directe ervaring van de natuur’, – hij glimlachte en ge-

baarde naar de hemel en de oceaan, het strand en de vallei achter ons, ‘door middel van onze dromen en visioenen en inzichten die we vaak opdoen tijdens meditatie, en door de getuigenissen van de authentieke mystici die zijn begiftigd met visioenen in een ontwaakte staat van bewustzijn. De positieve polariteit van de directe spirituele ervaring is de validatie, en dit brengt ieder van ons de bevestiging van iets wat we al weten, maar wat we tijdelijk zijn vergeten.

Als we in een dergelijke ontwaakte toestand komen,’ vervolgde hij, ‘komen veel mogelijkheden beschikbaar voor ons. Door deze mogelijkheden kunnen we de hogere niveaus van spirituele ervaring beleven. Tussen haakjes, dit heeft niets te maken met georganiseerde religie, dat is de reden waarom onze religieuze tradities zich altijd zo bedreigd voelen door echte mystici en zieners.’ Hij keek me aan met een glimlach die een grimas werd en toen lachte hij. ‘Sommigen hebben zelfs beweerd dat de georganiseerde religie er in feite is zodat we geen visionaire ervaringen hebben.

Weet je, terwijl we onszelf spiritueel ontplooien, moeten we voorbij onze overtuigingen gaan. Voor de korte termijn kunnen die zeer ondersteunend zijn voor iemand persoonlijk. Maar overtuigingen zijn hooguit mentale constructies, en hoewel ze een sterke emotionele aantrekkingskracht kunnen hebben, verandert er op de lange termijn niet veel in ons leven. Met andere woorden, op het niveau van onze spirituele ontplooiing is er geen groei.

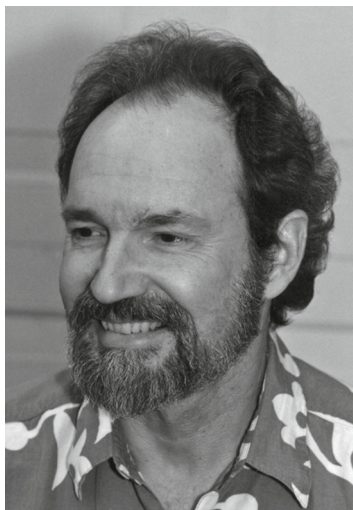
Echter, als onze overtuigingen beginnen te wankelen, moddert het geloof gewoon door!’ riep Makua lachend. ‘Maar het geloof kan ons in twee zeer verschillende richtingen sturen. In één, spiraalt het geloof ons opnieuw terug naar beneden in egocentrische en narcistische geloofssystemen. Dat is religieus fundamentalisme en als we kijken naar de toestand van onze wereld van vandaag de dag, kunnen we het resultaat ervan zien. Fundamentalisme, met inbegrip van evangelisatie, is de donkere kant van de godsdienst en een enorme valkuil op het spirituele pad. Hoeveel proclamatie en pontificaat ook, alle rituelen, vervoering en ijver ten spijt, het zal spirituele pelgrims niet in verband brengen met wat ze zoeken.

In feite is het zo dat wanneer het geloof zijn werk doet, het ons juist in de tegenovergestelde richting stuurt, heuvelop in plaats van heuvelaf. En als we onze overtuigingen en ook ons geloof overstijgen, brengt ons dat alleen al in de directe ervaring van de geest. En dat is het doel. Wanneer we de echte transpersoonlijke een-op-eenervaring van het goddelijke hebben gehad, zijn we veranderd. We zijn nooit meer hetzelfde en dat staat ieder

Over de auteur

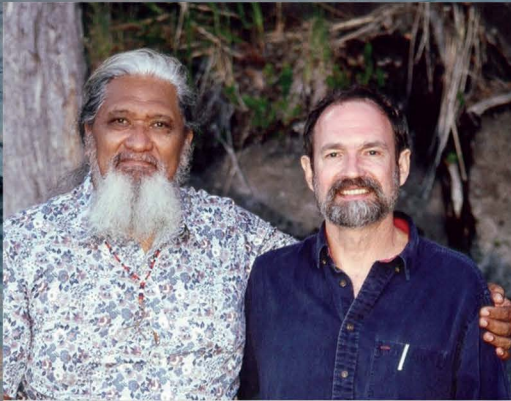
Hank Wesselman behaalde zijn bachelor en master in de zoölogie aan de universiteit van Colorado in Boulder. Later diende hij in het Amerikaanse vredeskorps in het westen van Nigeria, waar hij voor het eerst geïnteresseerd raakte in de inheemse spirituele tradities. Daarna behaalde hij zijn doctoraat in de antropologie aan de universiteit van Californië in Berkeley. Een groot deel van de afgelopen veertig jaar heeft hij onderzoek gedaan met een internationale groep wetenschappers die de Grote Riftvallei in Oost-Afrika hebben onderzocht, op zoek naar antwoorden op het mysterie van de menselijke oorsprong. Door zijn veldwerk heeft hij een gedeelte van zijn leven door kunnen brengen bij inheemse volksstammen, die zelden worden bezocht door buitenstaanders. Dr. Wesselman heeft gedoceerd aan de universiteit van Hawaï in de West Hawaï campus van Hilo, de universiteit van Californië in San Diego, California State University in Sacramento, American River College en Sierra College in het noorden van Californië, en Adeola Odutola College en Kirigi Memorial College in het westen van Nigeria. Hij is een sjamanistische beoefenaar en docent, nu in het negenentwintigste jaar van zijn leerlingenschap, en hij geeft momenteel workshops op vele internationaal erkende leer- en spirituele centra, zoals het Esalen Institute in Californië en het Omega Institute in de buurt van Rhinebeck, New York.

De boeken in zijn autobiografische trilogie *Spiritwalker*, *Medicinemaker*

en *Visionseker* zijn vertaald in dertien talen. Zijn meest recente boek is *Awakening to the Spirit World: The Shamanic Path of Direct Revelation* (met Sandra Ingerman).

Hank en zijn vrouw Jill wonen momenteel op hun biologische boerderij op het eiland Hawaï. Bezoek hun website op sharedwisdom.com.

In 1996 raakte een gerespecteerde Hawaïaanse *kupuna* (wijze oudere) bevriend met een Amerikaanse antropoloog en uit hun zeldzame en intieme verstandhouding ontstond iets wonderbaarlijks. Via de woorden en leringen van Hale Makua, een hoeder van de kahunawijzeheid, kreeg Dr. Hank Wesselman een prachtig inzicht in de heilige kennis van het oude Hawai'i. Voor zijn overlijden moedigde Hale Makua Dr. Wesselman aan veel van waar ze het samen over hadden gehad

door te geven aan de rest van de wereld; daarmee gaf hij hem toestemming om zijn spirituele kennis te verspreiden. Met *De kom van licht* kunt u deelgenoot worden van de heilige wijsheid van een van 's werelds krachtigste inheemse tradities, zoals:

- 'De kom van licht' en hoe we hiermee onze natuurlijke goddelijke uitstraling kunnen herstellen.
- De drie richtlijnen van de spirituele krijger: hou van alles met nederigheid, leef met eerbied en weet met discipline.
- Rituelen om met de natuur te communiceren, wijsheid ontvangen van de geestelijke wereld, ons bewustzijn zuiveren, en nog veel meer.
- Het voorouderlijke grote plan: het pad verkennen dat onze voorouders millennia geleden in gang hebben gezet en hoe het plan gestalte krijgt over de hele wereld van vandaag de dag.

'Ik kreeg vreugdetranen in mijn ogen toen ik dit boek en de diepgang van de meedogende wijsheid en spirituele humor erin las. *De kom van licht* onthult middels een reeks filosofische gesprekken tussen Hank Wesselman, een visionair antropoloog, en de gerespecteerde Hawaïaanse *kupuna* Hale Makua, de prachtige kosmologie van de oude Polynesische cultuur. Dat het moge dienen als een inspiratiebron voor alle mensen die zoekende zijn in onze turbulente tijd!

RALPH METZNER, PhD, auteur van *The Expansion of Consciousness*

'*De kom van licht* staat vol krachtige lessen over diepzinnige en diepgaande Hawaïaanse voorouderlijke wijsheid, een must voor het steeds toenemende aantal mensen die de mysteries van onze oude wereld bestuderen. Weer zo'n fantastisch boek van Hank Wesselman!

LYNN ANDREWS, auteur van de *Medicine Woman Series*

De omslag van dit boek bevat de energie Pure White Light
www.subtle.energy/benelux

Hajefa
uitgeverij

Een deel van de opbrengst van dit boek komt ten goede aan de Stichting Share Aloha. Deze stichting helpt om de traditionele Hawaïaanse cultuur in stand te houden. Kijk op: www.sharealohafoundation.com

ISBN 978-94-633-1007-9

9 789463 310079 >